

KPSS-ÖABT • 2023

TÜRKÇE

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ

SORU

BANKASI

PEGEM AKADEMİ

Komisyon

**ÖABT TÜRKÇE
TAMAMI ÇÖZÜMLÜ SORU BANKASI**

ISBN 978-0-2022-0024-8

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten uluslararası akademik bir yayınevidir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan WorldCat ve ayrıca Türkiye'de kurulan Turcademy.com tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilmektedir.

I I . Baskı: Ekim 2022, Ankara

Proje-Yayın: Buse Uğantaş

Dizgi-Grafik Tasarım: İlnur Öztürk

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grup Basım AŞ

Saray Mah. 126 Cad. No: 20/A

Kazan/ANKARA

Tel: (0312) 802 00 53-54

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 49180

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.

No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Değerli Okuyucularımız,

Bu kitap, Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) Türkçe Öğretmenliği Alan Bilgisi Testi (ÖABT-Türkçe) kapsamındaki soruları çözmek için gerekli bilgi, beceri ve teknikleri edinmeniz ve soruları kolaylıkla çözebilmeniz amacıyla farklı soru çeşitleri ile kendinizi geliştirmeniz sürecinde siz değerli okuyucularımıza kılavuzluk etmek için hazırlanmıştır.

Kitabın hazırlık aşamasında, sınav kapsamındaki temel alanlarda kapsamlı alanyazın taraması yapılmış, bu kitabın gerek ÖABT'de gerekse gelecekteki meslek hayatınızda ihtiyacınızı maksimum derecede karşılayacak şekilde ve ÖABT'de çıkan ve çıkacak sorularla paralel sorular içerecek nitelikte olması hedeflenmiştir.

Yedi ana bölümden oluşan kitabımızda, her biri ayrı konu başlıklarından oluşan toplamda 2025 soru içeren testler bulunmaktadır. Detaylı, güncel ve anlaşılır bir dilde yazılan çözümlü anlatımları ve açıklamaları ile bu özgün sorular, ÖABT'de çıkacak sorularla konu ve tarz itibarıyla birebir örtüşmektedir. Ayrıca kitabımızda, testlerin karışık değil de konu başlıklarıyla ayrı ayrı verilmiş olması, hangi konuda eksikliğinizi olduğunu görmenizi ve konu anlatımlı kitabımıza başvurarak bu eksiklerinizi tamamlamanızı sağlayacak ve size yol gösterecektir.

Kitaba ilişkin sorularınızı pegem@pegem.net adresine e-posta yoluyla ya da **0538 594 92 40** numarasına WhatsApp üzerinden iletmeniz yeterli olacaktır.

Geleceğimizi güvenle emanet ettiğimiz siz değerli öğretmenlerimizin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerinde katkıda bulunabilmek ümidiyle...

Pegem Akademi

ALAN EĞİTİMİ

Dinleme Becerisi	1
Konuşma Becerisi	19
Okuma Becerisi	43
Okuma Eğitimi	69
Yazma Becerisi	73
Alan Eğitimi	97

TÜRKİYE TÜRKÇESİ DİL BİLGİSİ

Ses Bilgisi (Fonetik)	119
Yapı Bilgisi (Morfoloji)	131
İsimler (Adlar)	136
Zamirler (Adıllar)	142
Sıfatlar (Ön Adlar)	148
Zarflar (Belirteçler)	153
Edatlar ve Bağlaçlar	158
Karma Test	163
Fiiller (Eylemler)	169
Cümlenin Ögeleri	179
Cümle Bilgisi	184
Kelime Grupları	189
Karma Test	193

DİLBİLİM

Dilbilim	218
----------------	-----

TÜRK HALK EDEBİYATI

Halkbilimi	237
Anonim Halk Edebiyatı	243
Âşık Edebiyatı	254
Tekke-Tasavvuf Edebiyatı	266
Karma Test	278

ESKİ TÜRK EDEBİYATI

Aruz Vezni	302
Nazım Şekil ve Türleri	309
Edebî Sanatlar	315
Divan Şiirlerinin Yorumlanması	325
Divan Edebiyatı Şairleri	330
Divan Nesri	340
Karma Test	347

YENİ TÜRK EDEBİYATI

Metin Türleri	377
Edebiyat Akımları	382
Batı Edebiyatı Sanatçıları	388
Tanzimat Edebiyatı	396
Servetifünun ve Fecriâti Dönemi	408
Millî Edebiyat Dönemi	418
Karma Test	430
Beş Hececiler ve Memleketçi Şiir	446
Saf Şiir ve Yedi Meşaleciler	454
Garipçiler/ Birinci Yeni	459
Bağımsız Şairler	462
Maviciler ve Hisarcılar	467
İkinci Yeni	471
Toplumcu Gerçekçi Şiir	475
Yeni İslamcı Şiir/ Mistik Duyarlığı Öne Çıkaran Şiir	481
1980 Sonrası Şiir	486
Cumhuriyet Şiiri Karma Test	490
Millî Edebiyat Zevk Anlayışına Bağlı Roman-Hikâye	495
Bireyin İç Dünyasını Esas Alan Roman-Hikâye	499
Bağımsız Roman - Hikâye Yazarları	504
Toplumcu Gerçekçi Roman-Hikâye	508
Post-Modern Roman Hikâye	513
Cumhuriyet Romanı Karma	519
Cumhuriyet Dönemi - Tiyatro	528
Cumhuriyet Dönemi - Öğretici Metinler	532
Karma Test	536

ÇOCUK EDEBİYATI

Çocuk Edebiyatı	562
-----------------------	-----

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

Yabancılara Türkçe Öğretimi	585
Karma Test	590
Cevap Anahtarı	598

TEST I

1. Aşağıdakilerden hangisi Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan dinleme yöntemlerinden biri değildir?

- A) Katılımlı dinleme
- B) Katılımsız dinleme
- C) Seçici dinleme
- D) Not alarak dinleme
- E) Estetik dinleme

2. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda dinleme eğitimine yönelik kazanımlar hangi öğrenme alanı içinde yer almaktadır?

- A) Okuma
- B) Medya Okuryazarlığı
- C) Konuşma
- D) Dinleme/İzleme
- E) Sözlü İletişim

3. Türkçe öğretmeni dinleme/izleme etkinlikleri kapsamında öğrencilerine bir çizgi film izletmiş ve öğrencilerinden bu çizgi filmdeki örtülü anlamları tespit etmelerini ve bunları açıklamalarını istemiştir.

Bu etkinlik sürecinde Türkçe öğretmenin aşağıdaki kazanımlardan hangisini edindirmeye çalıştığı söylenebilir?

- A) Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler.
- B) Dinlediklerini/izlediklerini özetler.
- C) Dinlediklerine/izlediklerine yönelik farklı başlıklar önerir.
- D) Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen, bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder.
- E) Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.

4. Aşağıdakilerden hangisi dinlenecek/izlenecek materyallerde bulunması gereken özelliklerden biri değildir?

- A) Süreye uygun olmak
- B) Millî, kültürel ve ahlaki değerlere uygun olmak
- C) Toplumdaki farklı sosyal anlayışları yansıtır nitelikte olmak
- D) Öğrencilerin seviyesine uygun olmak
- E) Öğrencilerin dil zevkini geliştirecek nitelikte olmak

5. "Dinlediklerinde/izlediklerinde tutarlılığı sorgular." kazanımı dinleme sürecinin aşağıdaki aşamalarından hangisi ile doğrudan ilgilidir?

- A) İşitme
- B) Hatırlama
- C) Kavrama
- D) Değerlendirme
- E) Sentez

6. Dinleme süreciyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Dinleme eylemi işitme ile başlar.
- B) Dinlemede, dinleyici açısından seçicilik söz konusudur.
- C) Dinleme sürecinin son basamağı ilişki kurmadır.
- D) Kavrama, dinleyicinin aldığı mesajı çözümlenme sürecidir.
- E) Konuşmaya tepki göstermek dinleme sürecinin bir parçasıdır.

7. Aşağıdakilerden hangisi bir konferanstaki etkili dinleyicinin davranışlarından değildir?

- A) Ön bilgilerini kullanmak
- B) Anlaşılmayan hususları anında sormak
- C) Beden dili ile geri bildirimde bulunmak
- D) Not alarak dinlemek
- E) Ana noktaları yakalamaya çalışmak

8. Aşağıdakilerden hangisi dinleme öncesinde yapılabilecek uygulamalardan biri değildir?

- A) Sınıfta sessizliği sağlama
- B) Motivasyonu sağlama
- C) Öğrencilere gereken açıklamaları yapma
- D) Önemli noktaları not alma
- E) Dinleme için sağlıklı bir işitme ortamı sağlama

9. Aşağıdakilerden hangisi "Dinledikleri/ izledikleriyle ilgili çıkarımlar yapar." **kazanımını gerçekleştirmeye yönelik bir çalışma değildir?**

- A) Yönergeleri takip etme
- B) Karşılaştırma
- C) Neden-sonuç ilişkisi kurma
- D) Benzetmeleri çözümleme
- E) Örneklendirme

10.

- Medya metnindeki örtülü anlamı belirlemesi sağlanır.
- Medya metnlerinin hedef kitlesi ve amacının sorgulanması sağlanır.

Bu açıklamalar aşağıdaki kazanımlardan hangisiyle doğrudan ilişkilidir?

- A) Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.
- B) Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu belirler.
- C) Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili görüşlerini bildirir.
- D) Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen, bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder.
- E) Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar.

11. Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre dinleme becerisiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi **yanlıştır?**

- A) Dinleme metnlerinde metnin özünü ve anlam bütünlüğünü bozmamak kaydıyla kısaltma ya da düzeltme yapılabilir.
- B) Aynı temada birden fazla dinleme/izleme metnine yer verilecekse bunların türleri farklı olmalıdır.
- C) Dinleme metinleri estetik duyarlılık kazandıracak nitelikte olmalıdır.
- D) Dinleme metinleri millî, kültürel, ahlaki değerlere uygun olmalıdır.
- E) Her temada en az iki dinleme/izleme metni yer almalıdır.

12. Aşağıdakilerden hangisi dinlemede kavramayı **desteklemez?**

- A) Dinlenen konunun bir kısmına odaklanma
- B) Dinleme amacını belirleme
- C) Önceki bilgileri harekete geçirme
- D) Dinleme süreciyle ilgili değerlendirme yapma
- E) Uygun dinleme tekniklerini kullanma

13. İletişim süreci içerisinde en fazla kullanılan dil becerisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dinleme
- B) Konuşma
- C) Okuma
- D) Yazma
- E) Beden dili

14. Türkçe Dersi Öğretim Programı'na göre aşağıdakilerden hangisi **yanlıştır?**

- A) Her temada en az bir dinleme/izleme metni bulunmalıdır.
- B) Dinleme/izleme metinleri ders kitabında ve öğretmen kılavuz kitabında yer almalıdır.
- C) Dinleme/izleme metni okuma metnlerinde ele alınan alt temalardan biriyle bağlantılı olabilir.
- D) Dinleme/izleme metinleri amaç ve kazanımlara uygun olmalıdır.
- E) Dinleme metnlerinde metnin özünü ve anlam bütünlüğünü bozmamak kaydıyla kısaltma ya da düzeltme yapılabilir.

15. Önceden hazırlanmış sorular dağıtılarak öğrencilerden bunların cevaplarını bulmaya yönelik olarak dinlemeleri/ izlemeleri istenir.

Bu uygulama aşağıdaki dinleme/izleme yöntem ve tekniklerinden hangisine aittir?

- A) Eleştirel dinleme
- B) Katılımlı dinleme
- C) Yaratıcı dinleme
- D) Seçici dinleme
- E) Katılımsız dinleme

16. Sunulan bilginin konuşmacının kişisel duygu ve düşüncelerini mi yansıttığı, yoksa bilimsel verilere ve gözlemlere mi dayandığı analiz edilir.

Bu uygulama aşağıdaki dinleme/izleme yöntem ve tekniklerinden hangisine aittir?

- A) Eleştirel dinleme
- B) Katılımlı dinleme
- C) Yaratıcı dinleme
- D) Seçici dinleme
- E) Katılımsız

17. Dinleme becerisiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Dinleme ilk kazanılan dil becerisidir.
- B) Dinleme süreci değerlendirme ile başlar.
- C) Dinleme isteğe bağlı bir süreç değildir.
- D) Dinleme becerisine ilk defa 2006 Türkçe Öğretim Programı'nda yer verilmiştir.
- E) Türkçe Öğretim Programı'nda dinleme; dil becerileri altında yer alır.

18. Öğrencilere 'sandal, gemi, feribot, sal' gibi aynı kavram alanına giren kelimeler verilir. Onlardan bu kelimelerin ortak ve birbirinden farklı yönlerini belirleyerek kelimeleri tanımlamaları istenir.

Bu etkinlik aşağıdakilerden hangisine yöneliktir?

- A) Kelimeler arasındaki anlam ilişkilerini kavrayarak birbiriyle anlamca ilişkili kelimelere örnek verir.
- B) Aynı kavram alanına giren kelimeleri, anlam farklılıklarını dikkate alarak kullanır.
- C) Şiir, türkü, şarkı türlerinde metinler ezberler.
- D) Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen kelime, deyim ve atasözlerini cümle içinde kullanır.
- E) Dinlediklerinden/izlediklerinden hareketle yeni öğrendiği kelimelerden sözlük oluşturur.

19. Dinlenen/izlenen metinde belirlenen bir sorun, çizilen bir balık kılıcı şeklinin başına yazılır. Her bir alt sorun balığın bir kılıcıymış gibi yerleştirilir. Böylece ana sorunun ortaya çıkmasına sebep olan alt sorunlar belirlenerek çözüm önerilerinde bulunulur.

Bu etkinlik aşağıdakilerden hangisine yöneliktir?

- A) Kendisini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu, düşünce ve hayalleri yorumlar.
- B) Dinlediklerinde/izlediklerinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir.
- C) İpuçlarından hareketle dinlediklerine/izlediklerine yönelik tahminlerde bulunur.
- D) Dinlediklerinin/izlediklerinin öncesi ve/veya sonrasına ait kurgular yapar.
- E) Dinlediklerinin/izlediklerinin başlığı/adı ile içeriği arasındaki ilişkiyi ortaya koyar.

20. Sağlıklı dinlemenin basamakları, aşağıdakilerden hangisinde doğru bir sırayla verilmiştir?

- A) İşitme - kaydetme - duyma
- B) Mesajın gönderilmesi - işitilmesi - anlamlandırılması
- C) Mesajın kodlanması - dönüt verilmesi - saklanması
- D) Konuşmanın gerçekleşmesi - anlamının oluşması - kodlama
- E) Mesajın kodlanması - ön bilgilerle birleşme - dönüt.

ÇÖZÜMLER

1. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda, "Dinleme stratejilerini uygular." kazanımının açıklamasında yer alan açıklamalar şunlardır:

5. sınıf → "Not alarak, katılımlı, grup hâlinde dinleme gibi yöntem ve teknikleri uygulamaları sağlar."

6. sınıf → "Katılımlı, katılımsız, grup hâlinde ve not alarak dinleme gibi yöntem ve teknikleri uygulamaları sağlar."

7. sınıf → "Empati kurarak, katılımlı, katılımsız, not alarak dinleme gibi yöntem ve teknikleri uygulamaları sağlar."

8. sınıf → "Seçici, yaratıcı, eleştirel, empati kurarak, not alarak dinleme gibi yöntem ve teknikleri uygulamaları sağlar."

Buna göre, "katılımlı, katılımsız, seçici, not alarak dinleme" türleri programda yer verilen dinleme türleri arasındadır, "estetik dinleme" türü programda yer almamaktadır.

Cevap E

2. 2018 Türkçe Dersi Öğretim Programında öğrenme alanları (1) Dinleme/İzleme, (2) Konuşma, (3) Okuma, (4) Yazma olmak üzere dört ana başlık altında düzenlenmiştir.

Cevap D

3. Öncüde verilen açıklamada öğretmenin dinleme/izleme metninin içeriğine yönelik bir etkinlik gerçekleştirdiği anlaşılmaktadır. Dinleme/izleme metninde yer alan örtülü anlamların tespit edilmesi, metnin içeriğini değerlendirmeye almakla mümkün olduğundan bu etkinlikle öğretmenin "Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir." kazanımını edindirmeye çalıştığı ifade edilebilir.

Cevap E

4. Dinleme/izleme metinlerinde ideolojik unsurlar yer almalıdır. Dinlenecek/izlenecek materyallerin içeriğin de bulunması gereken özellikler şu şekildedir:

- Türk Millî Eğitimi'nin genel amaçlarına ve temel ilkelere uygun olmalıdır.
- Millî, kültürel ve ahlaki değerlere, milletimizin bölünmez bütünlüğüne aykırı unsurlar yer almamalıdır.
- Siyasi kutuplaşmalara ve ayrımcılığa yol açacak bölücü, yıkıcı ve ideolojik ifadeler yer almamalıdır.
- Öğrencilerin sosyal, zihinsel, psikolojik gelişimini olumsuz yönde etkileyebilecek cinsellik, karamsarlık, şiddet vb. öğeler yer almamalıdır.

- İnsan hak ve özgürlüklerine, insani değerlere aykırı öğeler yer almamalıdır.
- Dersin amaçları ile kazanımlarını gerçekleştirecek nitelikte olmalıdır.
- Öğrencilerin ilgi alanlarına ve seviyesine uygun olmalıdır.
- İşlenecek süreye uygun uzunlukta olmalıdır.
- Türkçenin anlatım zenginliklerini ve güzelliklerini yansıtmalıdır.
- Dinleme metinlerinde, metnin özünü ve anlam bütünlüğünü bozmamak kaydıyla kısaltma ya da düzenlemeye gidilebilir. Düzenleme sırasında metne cümle ya da paragraf düzeyinde ekleme yapılamaz.
- Aynı temada birden fazla dinleme/izleme materyali ne yer verilecekse bunların türleri farklı olmalıdır.
- Öğrencilerin dil zevkini ve bilincini geliştirecek, ha yal dünyalarını zenginleştirecek nitelikte olmalıdır.
- Öğrencinin kişisel gelişimine katkıda bulunacak ve onlara estetik bir duyarlılık kazandıracak nitelikte olmalıdır.

Cevap C

5. Dinleme sürecinde değerlendirme aşamasında konuşmacının söylediklerini yorumlama, ön bilgilerle ve başka kaynaklarla karşılaştırma söz konusudur. Bu aşamada konuşmadaki iletiye özü, önemi, niteliği ve niceliği üzerinden değer biçilmekte ve iletiyi oluşturan gerçekler ile konuşmacının yorumu birbirinden ayrılmaktadır.

Cevap D

6. Dinleme/izleme süreci ilgi, işitme, kavrama, dinleme, değerlendirme, tepki aşamalarından oluşur. Dinleme sürecinin son aşaması tepki/karşılıktır.

Cevap C

7. İyi bir dinleyici dinlediği konuşmada anlaşılmayan hususları konuşmanın sonunda sormalıdır.

Cevap B

8. Önemli kısımları not almak dinleme sırasında yapılacak bir çalışmadır. Sınıfta sessizliği ve motivasyonu sağlama, öğrencilere gereken açıklamaları yapma, dinleme için sağlıklı bir işitme ortamı sağlama dinleme öncesi yapılabilecek çalışmalardır.

Cevap D

9. Çıkarım yapma metinde verilenlerden hareketle arka plandaki anlam ve ilişkileri belirlemek için yapılan bir eylemdir. Yönergeleri takip etme çıkarımda bulunmadan dinleyicinin söylenenleri bire bir uyguladığı bir çalışmadır.

Cevap A

10. Medya metinlerindeki örtülü anlamı belirlemesi ve medya metnininin hedef kitlesi ve amacının sorgulanması” açıklamalarında dinlenen/izlenen bir metnin içeriğine yönelik yargılar söz konusudur. Buna göre, verilen açıklamalar “Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.” kazanımıyla doğrudan ilişkilidir.

Cevap A

11. Türkçe Öğretim Programı’nda dinleme/izleme metnlerinin nitelikleri belirlenmiştir. A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler bu nitelikler arasındadır. Bu nitelikler arasında bir temada en az iki dinleme/izleme metnin yer alması gerektiğine dair bir açıklama yoktur.

Cevap E

12. Dinlenen konunun bir kısmına odaklanma, dinleme sırasında konuyu bir bütün olarak kavramayı zorlaştıracığından kavramayı engeller.

Cevap A

13. İnsanlar günlerinin büyük bir bölümünü başkalarını dinleyerek geçirirler. Bu bakımdan iletişim süreci içerisinde en fazla kullanılan dil becerisi dinlemedir.

Cevap A

14. Türkçe Dersi Öğretim Programı’na göre A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler doğrudur. Programda, “Dinleme/izleme metinleri ders kitabında ve öğretmen kılavuz kitabında yer almalıdır.” şeklinde bir yönerge yer almaktadır.

Cevap B

15. Seçici dinleme, dinlenenlerin/izlenenlerin içinden ilgi ve ihtiyaca yönelik olanların seçilerek dinlenmesi/izlenmesidir. Seçici dinleme/izleme aşağıdaki şekillerde uygulanabilir:

1. Önceden hazırlanmış sorular dağıtılarak öğrencilerden bunların cevaplarını bulmaya yönelik olarak dinlemeleri/izlemeleri istenir.
2. Dinleme/izleme amacına veya ilgi alanına yönelik olarak dinlenenlerden/izlenenlerden bir veya birkaç bölüm/ konu seçilerek yalnızca bu kısımlar dikkatle dinlenir/izlenir.

Örneğin; hazırlanan bir karşılıklı konuşmada (öğretmen-öğrenci, doktor-hasta, satıcı-müşteri vb.) tarafların bir birlerinin konuşmalarından seçme yapmaları ve bunları sınıfta değerlendirmeleri istenir.

Cevap D

16. Eleştirel dinlemede amaç öğrencilere dinledikleri/izledikleri hakkında soru sorma alışkanlığı kazandırarak konu hakkında düşünmelerini; konuyu olumlu ve olumsuz yanlarıyla, tarafsız bir bakış açısıyla değerlendirmelerini sağlayarak kendi doğrularını buldurmaktır. Sunulan bilginin konuşmacının kişisel duygu ve düşüncelerini mi yansıttığı, yoksa bilimsel verilere ve gözlemlere mi dayandığı hızlı bir şekilde analiz edilmelidir. Bunun için öğrencilerin konuya yönelik olarak aşağıdaki soruları sorma becerisini kazanmış olmaları gerekmektedir.

1. Konuşmacının amacı nedir?
2. Konuşmacı konuyla ilgili yeterli bilgi ve birikime sahip mi?
3. Verilen bilgiler güncel ve geçerli midir?
4. Konu tarafsız bir bakış açısıyla mı ele alınıyor?
Eleştiriler doğru mu?
5. Alternatif çözüm önerileri sunuluyor mu?
6. Çözüm önerileri bilimsel mi?

Cevap A

17. Dinleme ilgi ile başlayan, isteğe bağlı bir süreçtir. Dinleme becerisine ilk defa 1968 İlkokul Müfredat Programı’nda yer verilmiştir. Türkçe Öğretim Programı’nda dinleme becerisi ayrı bir öğrenme alanı olarak ele alınmıştır. Dinleme ilk kazanılan dil becerisidir.

Cevap A

18. Verilen etkinlik aynı kavram alanına giren kelimeleri, anlam farklılıklarını dikkate alarak kullanma kazanımına yönelik uygulamalar içermektedir.

Cevap B

19. Verilen etkinlik dinlediklerinde/izlediklerinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretme kazanımına yönelik uygulamalar içermektedir.

Cevap B

20. İşitme ve duyma aynıdır, kaydetme ise sıra olarak yanlıştır. Anlamanın gerçekleşmesinde dönüt şart değildir. Bu sebeple C ve E şıkları yanlıştır. Kodlama, anlamadan öncedir. Dinlemede mesaj gönderilir, işitilir ve anlamlandırılır.

Cevap B

TEST 2

1. Dinlenilenin anlamlandırılmasını sağlayan pek çok faktör vardır. Bunlardan biri de beden dili ve özellikle göz iletişimidir.

Aşağıdakilerden hangisi, dinlediğini anlamada göz iletişiminin sağladığı yararlarından değildir?

- A) Dönüt sağlama
B) Beden dilini yorumlama
C) Sözsüz ipuçlarını fark etme
D) İletişimi sürdürme
E) Kodlamayı sağlama

2. Dinlenilenden anlam çıkarma, zihinsel bir süreçle gerçekleşir.

Dinlediğini zihinde anlamlandırmada en önemli etken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dikkat
B) Dinleme süresi
C) Konuşmacı
D) Ortam
E) Dinleme amacı

3. Dinlediğini anlamada aşağıdakilerden hangisi ortamdaki kaynaklanan etkenlerden biri değildir?

- A) Fiziksel durum
B) Algı
C) Oturma düzeni
D) Sıcaklık
E) Konuşmacının konumu

4. Dinleme becerisini geliştirmede kullanılan yöntemlerden biri olan, ilgi çekme, dinleme, canlandırma, geliştirme ve kodlama basamaklarını içeren yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bloom taksonomisi
B) ELVES
C) Birleştirilmiş öğretim süreci
D) Sürece dayalı dinleme
E) Tam öğrenme

5. Aşağıdakilerden hangisi dinlediğini anlamada dinleyiciden kaynaklanan etkenlerden biri değildir?

- A) Motivasyon
B) İlgi ve ihtiyaç
C) Dikkat
D) Algıda seçicilik
E) Gürültü

6. Aşağıdakilerden hangisi Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda geçen "Dinlediği/izlediği hikâyeye edici metinleri canlandırır." kazanımına yönelik bir etkinlikte kullanılmaz?

- A) Anı
B) Fabl
C) Destan
D) Tiyatro
E) Mizahi fıkra

7. Ana dili edinim sürecinde dinleme ve konuşma iki temel bileşendir. Konuşmayı edinmenin temelinde dinleme vardır.

Aşağıdaki konuşma unsurlarından hangisi dinlemeyle kazanılmaz?

- A) Dilin gramerini edinme
B) Vurgu
C) Tonlama
D) Durak
E) Beden dili

8. Aşağıdakilerden hangisi, Türkçe Öğretim Programı'nda belirtilen dinleme stratejilerinden değildir?

- A) Seçici dinleme
B) Betimleyici dinleme
C) Grup hâlinde dinleme
D) Yaratıcı dinleme
E) Not alarak dinleme

9. Dinlemeyle ilgili verilen aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Dil becerilerinin temelini dinleme oluşturur.
- B) İşitmeyenler konuşamazlar.
- C) Dinleme anne karnında başlar.
- D) Dinleme en çok kullanılan dil becerisidir.
- E) Dinleme olmadan okuma öğrenilemez.

10. Dinleme stratejileriyle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kişiyi özgü farklı stratejiler kullanılır.
- B) Dinleme öncesi, sırası ve sonrasında farklı stratejiler vardır.
- C) Stratejiler, daha iyi anlamayı sağlar.
- D) Anlama becerilerindeki stratejiler aynı olmalıdır.
- E) Not alma ve tahminde bulunma anlama stratejileridir.

11. Dinlenenlerin doğru olup olmadığını kontrol etmeyi, farklı açılardan değerlendirme yapmayı ifade eden, bütün dinleme unsurlarını kapsayan dinleme türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Estetik dinleme
- B) Etkin dinleme
- C) Ayrıştırıcı dinleme
- D) İletişimsel dinleme
- E) Eleştirel dinleme

12. İletişimsel dinlemede dikkatin dağılmamasının en önemli sebebi aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Karşılıklı olmasından dolayı dönüt verilmesi dikkatin toparlanmasını sağlar.
- B) Dikkatin dağılmaması için önlem alma imkânı vardır.
- C) İletişim karşılıklı olduğundan süre önemli değildir.
- D) Değerlendirme boyutu olmadığından zihin yorulmaz, dikkat dağılmaz.
- E) Motivasyon, iletişim kurulan kişilerle en üst düzeydedir.

13. Dinlediğini anlamada süre önemli bir faktördür.

Uzun süreli dinlemede, dinlemeyi etkileyen en önemli unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dikkatin dağılması
- B) Konuşmacının süreye dikkat etmemesi
- C) Motivasyonun azalması
- D) Fiziksel ihtiyaçların olması
- E) Ortamda gürültünün artması

14. Dinlediğini anlamlandırma, zihnin bilgiyi dikkatli dinlemesiyle gerçekleşir.

Buna göre, dikkate ve anlamlandırmaya en az ihtiyaç duyulan dinleme türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Estetik dinleme
- B) Etkin dinleme
- C) Katılımlı dinleme
- D) Ayırt edici dinleme
- E) Eleştirel dinleme

15. Aşağıdaki seçeneklerden hangisi işitmenin fiziksel yönüyle ilgili değildir?

- A) Hertz
- B) Üzengi
- C) Örs
- D) Ses
- E) Vurgu

16. İnsan kulağının işitebileceği en düşük ses şiddetine verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Desibel
- B) Tonlama
- C) Vurgu
- D) Gürültü
- E) Ses hızı

17. Ali Bey, şehrin en işlek caddesi üzerinde bulunan bir okulda Türkçe öğretmenliği yapmaktadır. Ali Bey, penceresi açık olan derslikte 5. sınıf öğrencilerine bir metin okumuş ve ardından öğrencilere okuduğunu anlama testi uygulamıştır. Test sonuçlarını inceleyen Ali Bey, özellikle pencere kenarında oturan öğrencilerin normalden düşük puan aldıklarını tespit etmiştir.

Bu durum dinleme sürecinde öncelikle aşağıdakilerden hangisinin bir sonucudur?

- A) Konuşucunun performansı
- B) Dinleyicinin ilgisi
- C) Çevresel faktörler
- D) Hedef kitlenin özelliği
- E) Olgunlaşma

18. Okul öncesi dönemde yapılan dinleme etkinliklerinin temel amacı aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Çocuğa kendi kültürünü tanıtmak
- B) Çocuğun çevreye uyumunu sağlamak
- C) Yaşamı çocuk için kolaylaştırmak
- D) Çocuğa estetik zevk kazandırmak
- E) Çocuğun ses hafızasını geliştirmek

19. Algılama sürecinde insanın daha önceki yaşantıları ve deneyimleri önemli yer tutar. Deneyimlerin hafızada depolanması bir süreci de beraberinde getirir. Bu süreçte şu aşamalar bulunur:

- I. Bilgileri karşılaştırma
- II. Dikkat
- III. Öğrenme
- IV. Sesleri ayrıştırma

Yukarıda karışık olarak verilen bu sürecin aşamalarının doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) II - I - IV - III
- B) II - III - I - IV
- C) III - II - IV - I
- D) III - II - I - IV
- E) II - IV - I - III

20. Öğrencilerinin iyi birer dinleyici olmasını isteyen Türkçe Öğretmeni Ruhsar Hanım'ın, öğrencilerine vereceği tavsiyeler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Nezaket kuralları gereği konuşan kişiyi dikkatlice dinlemelisiniz.
- B) Karşınızda konuşan kişi ile göz göze gelmemeye özen gösteriniz.
- C) Yönlendirmelerin dikkatle takip edilmemesi, işlemlerin tekrarlanmasına yol açacağından zaman kaybına neden olur.
- D) Konuşan kişiyi dikkatle dinlemezseniz, konuşma sonundaki tartışmaya aktif bir şekilde katılamazsınız.
- E) İyi dinleme alışkanlığınızın gelişmesiyle birlikte öğrenmeniz de gelişir.

ÇÖZÜMLER

1. Göz iletişimi; dönüt verir, beden dilinden anlam çıkarılmasını sağlar, diğer sözsüz ipuçlarını çözümler ve iletişimin devamlılığını sağlar. Kodlamayı sağlama; öğrenme biçimi teknikleri ile ilgili olduğundan göz teması, iletişimi kodlamayı etkilemez.

Cevap E

2. Dinlediğini anlamada seçeneklerdeki etkenlerin hepsinin etkisi vardır. Ancak dikkat olmadan anlamının gerçekleşmesi mümkün değildir.

Cevap A

3. Dinlediğini anlamayı ortam etkilemektedir. Fiziksel konum, oturma düzeninde konuşmacıya uzaklık veya konuşmacıyı görememe, ortamın sıcak veya soğuk olması, konuşmacıyla dinleyicilerin etkileşime müsait olup olmaması ortamla ilgili unsurlardır. Algı ise dinleyicinin zihinsel durumuyla ilgilidir.

Cevap B

4. ELVES; ilgi çekme, dinleme, canlandırma, geliştirme ve kodlama basamaklarından oluşan, dinleme becerisini geliştirmede kullanılan yöntemlerden biridir.

Cevap B

5. Motive olan dinleyicinin dikkati artar, dinleyicinin ilgi ve ihtiyacı dinlediğini anlamayı etkiler, dinleyici algısına giren konuşmayı daha iyi dinler. Gürültü ise anlamayı etkileyen ortamla, dış etkenle ilgilidir, dinleyiciyle ilgili değildir.

Cevap E

6. "Fabl, destan, tiyatro, mizahi fıkra" hikâye edici metin türündedir. "Anı" ise bilgilendirici metin türündedir, bu yüzden "Dinlediği/izlediği hikâye edici metinleri canlandırır." kazanımına yönelik bir etkinlikte kullanılamaz.

Cevap A

7. Ana dili edinim süreci denilen kritik dönemde dilin grameri bilinçaltına yerleşir. Vurgulu konuşma, tonlamayla konuşma, cümle bitince durak yapma gibi konuşma unsurları dil edinim sürecinde dinlemeyle gerçekleşir. Beden dili dinlemeden daha çok çevresindekileri gözlemleme ile ilgilidir.

Cevap E

8. Türkçe Öğretim Programı'nda "katılımlı, katılımsız, grup hâlinde, eleştirel, yaratıcı, not alarak, empati kurarak, seçici" dinleme stratejilerinin uygulanması önerilmiştir. Buna göre, B seçeneğinde verilen "betimleyici dinleme" söz konusu stratejiler arasında değildir.

Cevap B

9. Dinleme anne karnında başlayıp dil ediniminin temelini oluşturur. İştmeyenler konuşamazlar. Yapılan araştırmalar, dil becerisi içinde en çok kullanılan dinleme olduğunu göstermektedir. Okuma dinleme olmadan zor da olsa öğrenilebilir.

Cevap E

10. Okuma, dinleme ve görsel okumada pek çok strateji aynı ise de her biri için kullanılan farklı stratejiler de vardır.

Cevap D

11. Dinlenenlerin doğru olup olmadığını kontrol etmeyi, farklı açılardan değerlendirme yapmayı ve bütün dinleme unsurlarını kapsayan dinleme türü eleştirel dinlemedir.

Cevap E

12. İletişimde her zaman başarılı olunup önlem alma imkânı yoktur. İletişim karşılıklı da olsa konuşulacaklar ilgi çekmezse dikkat süresi azalır. Zaman zaman değerlendirme yapmak da gerekir. İstenilmeyen iletişimlerde uzun süre motivasyonu korumak mümkün değildir. İletişimsel dinlemede dönüt verme, karşılıklı konuşma olduğundan zihin ve dikkat dağılmaz.

Cevap A

13. Uzun süreli dinlemede belli bir süreden sonra dikkat dağılır. Dikkatin dağılması da anlamayı olumsuz etkiler. Bu bağlamda uzun süreli dinlemede etkili en önemli unsurun dağılması olduğu ifade edilebilir.

Cevap A

14. Etkin dinlemede öğrenme gerçekleşeceğinden dikkat önemlidir. Katılımlı dinlemede katkı sunmak için iyi dinleyip değerlendirme yapmak gereklidir. Ayırt edici dinlemede ayırt etmeyi sağlamak için ve eleştirel dinlemede değerlendirme yapmak için dikkatle dinlemek gerekir. Estetik dinleme sanatsal amaçlarla yapılan dinlemedir. Örneğin müzik dinlerken dikkat ve anlamlandırmaya diğer dinleme türleri kadar ihtiyaç duyulmaz.

Cevap A

15. Hertz, sesin şiddeti ile ilgilidir ve ses fiziksel bir olgu olup titreşimlerden meydana gelir. Üzengi ve örs kulakta bulunan ve işitmeyi sağlayan kemiklerdir. Vurgu konuşmada anlamı hissettirmek için kullanılan konuşma kuralları ile ilgili bir durumdur.

Cevap E

16. İnsan kulağının işitebileceği ses şiddetine desibel denir.

Cevap A

17. Şehrin en işlek caddesindeki okulun, penceresi açık olan dersliğinde gürültüden dolayı pencere kenarındaki öğrenciler öğretmenlerinin okuduğunu ve söylediğini anlamakta güçlük çekebilirler. Dolayısıyla düşük puan alabilirler. Bu duruma öncelikle çevresel faktörler neden olur.

Cevap C

18. Okul öncesi dönemde dinleme ve konuşma yetenekleri biçimlendirilmeye çok uygundur. Okul öncesi dönemde dinleme etkinlikleri öncelikle duyuusal algılama gücü ile ses hafızasını geliştirmek için yapılmalıdır.

Cevap E

19. Deneyimlerin hafızada toplanma süreci şu şekilde gerçekleşir:

- Dikkat/dinleme
- Sesleri ayırıştırma
- Bilgileri karşılaştırma
- Öğrenme/tanımlama

Cevap E

20. Dinleyici ile konuşan kişi arasında mutlaka göz teması kurulmalıdır. Bu nedenle öğretmenin öğrencilerine tavsiye etmemesi gereken durum B seçeneğinde verilmiştir.

Cevap B

TEST 3

1. Ahmet Öğretmen, yaptığı bir etkinlik sırasında öğrencilerden gelen soruların bir kısmını yanıtlamış, bir kısmını ise kendisi yanıtlamak yerine sınıftaki diğer öğrencilere yanıtlattırıştır.

Ahmet Öğretmen bu davranışı ile öncelikli olarak aşağıdakilerden hangisini amaçlamıştır?

- A) Öğrencilerden öğretmenlerine saygı göstermelerini beklemek
B) Farklı konuların tartışılabilirdiği bir ortam oluşturmak
C) Sorularını görmezden geldiği öğrencileri cezalandırmak
D) Öğrencilerin yanlış dinleme alışkanlıklarının farkına varmalarını sağlamak
E) Öğrencilerin hoşgörü anlayışlarını üst noktaya taşımak

2.

- I. Not tutma
II. Özetleme
III. Soru sorma

Yukarıdakilerden hangileri dinleme sırasında gerçekleşen çalışmalar arasında yer almaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

3. **Aşağıdakilerden hangisi öğrencilerde görülen dinleme kusurlarından biri değildir?**

- A) Farklı ortam ve durumlarda, farklı dinleme türlerini kullanmak
B) Konuşmadaki bütün ayrıntıları not almak
C) Konuşmanın içeriğini konuşmacının kimliğine göre değerlendirmek
D) Konuşmacının içeriğinden çok dış görünüşüne dikkat etmek
E) Konuşmacıya veya konuya ilgisiz olmak

4. **Aşağıdakilerden hangisi dinleme/izleme etkinliklerinde kullanılacak materyallerin özellikleri arasında yer almaz?**

- A) İşlenecek süreye uygun uzunlukta hazırlanmalıdır.
B) Öğrencilerin ilgi alanlarına ve seviyelerine uygun olmalıdır.
C) İnsani değerlere aykırı öğeler yer almamalıdır.
D) Aynı temada benzer metin türlerine yer verilmelidir.
E) Metinlerde kısaltma ya da düzenleme yapılabilir.

5. Ayırıştırıcı dinlemenin temel amacı sesler arasındaki farklılıkları ayırt edebilmektir. Ayırıştırıcı dinlemenin bir diğer amacı da sözsüz iletişimde hassasiyet geliştirmektir.

Aşağıdakilerden hangisi öğrencilerin ayırıştırıcı dinleme becerilerini geliştirmek için yapılacak etkinliklerden değildir?

- A) Sınıfta örnek okuma yaparken vurgu ve tonlamalara dikkat etmek
B) Bir şiiri önce düzyazı gibi okuyup ardından anlamına uygun bir sesle tekrar okumak
C) Bir öğrenci okurken diğerlerinden kendilerini onun yerine koymalarını istemek
D) Aynı cümleyi farklı tonlama ve vurgularla okumak
E) Beden dili ve sesin iyi kullanıldığı bir filmi öğrencilerle seyredip üzerinde tartışma yapmak

6. Ebru Öğretmen, sınıfta sık sık sesli okuma etkinliği yaptırmakta, öğrencilerinden okunan metinlerdeki düşüncelerin dayanaklarını belirlemelerini ve değerlendirmelerini istemektedir.

Ebru Öğretmen yaptırdığı bu etkinlikle öğrencilerinin hangi dinleme stratejisini geliştirmek istemektedir?

- A) Eleştirel dinleme
B) İletişimsel dinleme
C) Bilgi için dinleme
D) Estetik dinleme
E) Seçici dinleme

7. Burak Öğretmen, derste işleyeceği metni okumadan önce öğrencilere metni dinlerken anlatılan olayın ne zaman ve nerede gerçekleştiğini belirlemelerini istemiştir.

Burak Öğretmen'in uygulamak istediği dinleme/izleme yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Katılımlı dinleme/izleme
B) Estetik dinleme/izleme
C) Yaratıcı dinleme/izleme
D) Seçici dinleme/izleme
E) Empati kurarak dinleme/izleme

8. Ali Öğretmen, sınıfta işlediği dinleme metninde geçen yeni kelimeleri kullanarak öğrencilerin bir bulmaca oluşturmalarını ve diğer sınıflardaki arkadaşlarına çözdürmelerini istemiştir.

Ali Öğretmen'in yaptığı bu etkinlik dinleme/ izleme ile ilgili hangi amacı gerçekleştirmeye yöneliktir?

- A) Söz varlığını zenginleştirme
- B) Etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma
- C) Dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme
- D) Dinlenen/izlenen anlam ve çözümleme
- E) Dinleme/izleme kurallarını uygulama

9. "Dinlediklerinde/izlediklerinde ortaya konan sorunlara farklı çözümler üretir." **kazanımına yönelik en uygun etkinlik aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Diyalog tamamlama
- B) Balık kılıcı
- C) Eşleştirme
- D) Derleme
- E) Tahmin etme

10. **Aşağıdakilerden hangisi dinlemeyi doğrudan etkileyen faktörlerden değildir?**

- A) Ortam
- B) İçerik
- C) Beden dili
- D) Dinleme süresi
- E) Zekâ

11. Dinlemenin ilk aşaması işitmektir. Buna rağmen dinleme işitmeyle aynı şey değildir.

Aşağıdakilerden hangisi dinlemeyi işitmeden ayıran özelliklerden biri değildir?

- A) Dinleme kişinin kendi tercihidir.
- B) Kişi dinleme sırasında istediğini seçer.
- C) Dinlemede birey isteyerek sesleri algılar.
- D) Dinlemede birey sesleri anlamlandırır.
- E) Dinleme dikkat gerektirmeyen bir süreçtir.

- 12.

- I. İşitme
- II. Algılama
- III. Anlamlandırma
- IV. Değerlendirme
- V. Tepki

Dinleme sürecinin yukarıda verilen basamaklarının hangilerinde "Dinleyicinin deneyimleri ve dünya görüşü" daha çok etkilidir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) IV ve V
- D) III ve IV
- E) III ve V

13. **İşitme ve dinleme ile ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) İşitme pasif, dinleme aktif bir süreçtir.
- B) İşitme biyolojik, dinleme ise bilişsel bir etkinliği kapsar.
- C) Dinleme esnasında gelen bilgi yorumlanır.
- D) Dinleme sonunda düşünme vardır.
- E) İşitme anında bir mesaj alımı vardır.

14. **Dinlemeyi etkileyen aşağıdaki faktörlerden hangisi dinleyiciden kaynaklanan faktörlere örnek olarak gösterilemez?**

- A) Bahçedeki çocukların gürültüsünden öğretmenin anlattıklarını anlayamama
- B) Konuşmacının söylediklerine ilgi duymama
- C) Türkçe dersinde matematik problemi çözme
- D) Konuşmacıya karşı ön yargılı olma
- E) Bilgi eksikliği dolayısıyla konuşmanın bir kısmını anlayamama

15. Aşağıdakilerden hangisi dinlemenin temel amaçlarından biri değildir?

- A) Sosyal iletişimde bulunmak
- B) Bilgi alışverişinde bulunmak
- C) Konuşmacıya geri bildirimde bulunmak
- D) İnsanların duygularını anlamak
- E) Kelime hazinesini geliştirmek

16.

- I. Anlamlandırılan mesajı hatırlama
- II. İşitilen mesajın kodunu çözme
- III. Konuşmacının mesajını işitme
- IV. Mesajla ilgili eleştirel düşünme
- V. İşitilen mesajla ilgili hüküm verme
- VI. Konuşmacıya tepki verme

Dinleme eylemine ilişkin basamakların doğru sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) II - I - IV - V - III - VI
- B) I - III - IV - II - V - VI
- C) V - II - I - III - VI - IV
- D) III - II - I - IV - V - VI
- E) I - II - IV - III - V - VI

17. Dinleyicinin bilgi edinmek için önemli noktalar üzerinde yoğunlaşarak yaptığı dinleme türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Amaçlı dinleme
- B) Pasif dinleme
- C) Stratejik dinleme
- D) Diyaloğa dayalı dinleme
- E) Empatik dinleme

18. Türkçe öğretmeni bir etkinlik planlamıştır. Bu etkinliğe göre, öğrencilerini okulun bulunduğu şehirdeki tabiat parkına götürmüştür. Burada parkın rehberlerinden biri öğrencilere parkı gezdirmiştir. Öğrencilerden biri, rehberin anlattıklarından önemli gördüklerini not almıştır. Diğer öğrenci rehberin söylediklerinin yanında, onun jest ve mimiklerine de dikkat ederek dinlemiştir. Başka bir öğrenci ise rehberin tanıtımının ardından, parkın kullanım amaçlarına yönelik çeşitli yenilikler önermiştir. Etkinliğin sonunda öğretmen, öğrencilerine bu tanıtımda aktarılanlarla ilgili çeşitli sorular yöneltmiştir.

Bu etkinlikte aşağıdaki kazanımlardan hangisine yönelik bir çalışma yer almamaktadır?

- A) Dinledikleri/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir.
- B) Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar.
- C) Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili görüşlerini bildirir.
- D) Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayların sonucu hakkında tahminde bulunur.
- E) Dinleme stratejilerini uygular.

19. Türkçe öğretmeni, "Herkez dışarıda dolaşiyor." diyen bir öğrenciye "s" ve "z" sesleri arasındaki farkı sezdirmek için bu sesleri içeren tekerlemeleri kullandığı bir dinleme etkinliği yapmıştır.

Bu etkinlikte kullanılan dinleme türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilgi için dinleme
- B) İletişimsel dinleme
- C) Empatik dinleme
- D) Ayrıştırıcı dinleme
- E) Estetik dinleme

20. Kişinin dinleme öncesinde ve dinleme sırasında tahminlerde bulunarak konunun gidişi hakkında fikir yürüttüğü ve dinlediklerinde asıl anlatılmak isteneni bulmaya çalıştığı dinleme türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Stratejik dinleme
- B) Pasif dinleme
- C) Not alarak dinleme
- D) Estetik dinleme
- E) Empatik dinleme

ÇÖZÜMLER

1. Dinleme sürecinde mesajla ilgili olarak öğretmen, öğrencilerin dinleme becerilerini geliştirmek için sınıfta yaptığı etkinliklerde öğrencilerden gelen soruların bir kısmını yanıtlayıp bir kısmını ise yanıtlamak yerine bazı soruları sınıftaki diğer öğrencilere yanıtlattırır. Konuşma ve dinleme çalışmaları için iyi birer fırsat olarak görülebilecek bu tür uygulamalar, öğrencilerin yaptığı yanlış dinleme alışkanlıklarının farkına varmalarını sağlar.
Cevap D
2. İnsanlar bir konuşmayı dinlerken not tutabilir ve soru sorabilir ancak söylenenleri özetlemek dinleme sırasında mümkün olmaz.
Cevap B
3. Farklı ortam ve durumlarda dinleme amacına, konuşmacıya, konuya, konuşma ortamına göre farklı dinleme türlerinin kullanılması doğru bir yaklaşımdır.
Cevap A
4. Aynı temada birden fazla dinleme/izleme materyaline yer verilecekse bunların türleri farklı olmalıdır.
Cevap D
5. C seçeneğinde "empati kurma"nın tanımı yer almaktadır. Empati kurma, iletişimsel dinleme stratejileri içinde yer almaktadır.
Cevap C
6. Okunan metinlerdeki düşüncelerin dayanaklarını belirlemek ve değerlendirmek eleştirel dinlemeye yönelik bir etkinliktir.
Cevap A
7. Önceden belirlenen noktalara dikkat edilen ve belli soruların cevapları aranan dinleme türü seçici dinlemedir.
Cevap D
8. Metinde geçen yeni kelimelerle bulmaca oluşturmak öğrencilerin bu kelimeleri öğrenmelerini sağlar. Bu açıdan söz konusu etkinlik "söz varlığını zenginleştirme"ye yöneliktir.
Cevap A
9. Balık kılıcı tekniğinde belirlenen bir sorun, çizilen bir balık kılıcı şeklinin başına yazılır. Her bir alt sorun ve çözümü balığın bir kılıcıymış gibi yerleştirilir. Böylece ana sorunun ortaya çıkmasına sebep olan alt sorunlar belirlenerek soruna çözüm önerilerinde bulunulur.
Cevap B
10. Ortam, içerik, dinleme süresi ve zekâ dinlemeyi doğrudan etkilerken beden dili iletişimi destekleyen dolaylı faktörlerden biridir.
Cevap C
11. Kişi işitmek istediğini seçemez ama dinlemek istediğini seçer. Bundan dolayıdır ki dinleme sırasında birey isteyerek sesleri algılar ve anlamlandırır. Dinleme dikkat ve çaba ile meydana gelen fizyolojik bir süreçtir.
Cevap E

12. Dinleyici söylenenleri anladıktan sonra kendi deneyimleri ve dünya görüşü ile değerlendirir ve bu değerlendirmeye göre bir tepkide bulunur.
Cevap C
13. İşitme anında bir mesaj alımı yoktur. Sadece sesler duyulur.
Cevap E
14. Bahçedeki çocukların gürültüsü, dinleyiciden kaynaklanan faktörlerden biri değil, çevresel faktörlerden biridir.
Cevap A
15. Dinlemenin kelime hazinesini geliştirmeye katkısı olmakla birlikte kelime hazinesini geliştirme dinlemenin temel amacı olarak görülemez.
Cevap E
16. Dinleme eylemi; konuşmacının mesajını işitme, işitilen mesajın kodunu çözme, anlamlandırılan mesajı hatırlama, mesajla ilgili eleştirel düşünme, işitilen mesajla ilgili hüküm verme, konuşmacıya tepki verme şeklinde bir sıra izler.
Cevap D
17. Dinleyicinin bilgi edinmek için önemli noktalar üzerinde yoğunlaşarak yaptığı dinleme türüne amaçlı dinleme denir.
Cevap A
18. Verilen parçada geçen "öğrencilerine bu tanıtımda aktarılanlarla ilgili çeşitli sorular yöneltilmiştir." ifadesi "Dinledikleri/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir." kazanımıyla ilgilidir. "Diğer öğrenci rehberin söylediklerinin yanında, onun jest ve mimiklerine de dikkat ederek dinlemiştir." ifadesi "Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar." kazanımıyla ilgilidir. "Başka bir öğrenci ise rehberin tanıtımının ardından, parkın kullanım amaçlarına yönelik çeşitli yenilikler önermiştir." ifadesi "Dinledikleri/izledikleriyle ilgili görüşlerini bildirir." kazanımıyla ilgilidir. "Öğrencilerden biri, rehberin anlattıklarından önemli gördüklerini not almıştır." ifadesi "Dinleme stratejilerini uygular." kazanımıyla ilgilidir. Verilen parçada, "Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayların sonucu hakkında tahminde bulunur." kazanımına yönelik bir ifade yer almamaktadır.
Cevap D
19. Öncüde sözü edilen öğrenci "herkes" kelimesini yanlış telaffuz etmektedir ve öğretmen bu telaffuz yanlışını düzeltmek amacıyla, öğrencinin karıştırdığı seslere yönelik bir etkinlik yapmıştır. Bu etkinlikte kullandığı dinleme türü "ayrıştırıcı" dinlemedir. Ayrıştırıcı dinleme, sesler arasındaki farklılıkları ayırt edilebilir. Ayrıştırıcı dinlemede, ses bilimsel farkındalık esas alınır. Ses bilimsel farkındalık ise kelimeyi oluşturan sesleri tanıma, ayırma ve ortak seslerden oluşan kelimeleri fark etmedir.
Cevap D
20. Stratejik dinleme, dinleme öncesinde ve sırasında tahminlerde bulunarak konunun gidişi hakkında fikir yürütüğü ya da dinlediklerinde asıl anlatılmak isteneni bulmaya çalıştığı dinleme türüdür.
Cevap A

TEST 4

1. Adem Öğretmen, uyguladığı etkinlikte öğrencilere kâğıt kaplama oyunu oynatır. Bunun için öğrencilere istedikleri şekle ulaşmak amacıyla sırasıyla ne yapılacağını söyler.

Adem Öğretmen bu etkinlikte aşağıdakilerden hangisine yönelik bir çalışma yapmıştır?

- A) Dinledikleri ve izlediklerinde geçen yönergeleri takip etme ve uygulama
 B) Dinledikleri/izledikleri ile ilgili günlük hayattan örnekler verme
 C) Dinlediklerinde ve izlediklerinde gerçek ve hayal unsurlarını ayırt etme
 D) Metni takip ederek dinleme
 E) Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını anlama

2.

- I. Dinlediklerine yönelik sorulara cevap verir.
 II. Dinlediklerinde geçen bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder.
 III. Dinlediklerini özetler.

Yukarıdaki kazanımlardan hangileri öğrencinin dinlediği metni anladığının göstergesidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
 D) I ve III E) I, II ve III

3. **Aşağıdakilerden hangisi dinleme kuralları arasında sayılamaz?**

- A) Konuşmacının sözünü kesmeden sabır ve saygıyla dinleme
 B) Başkalarını rahatsız etmeden dinleme/izleme
 C) Dinlenenle ilgili soru sormak, görüş bildirmek için uygun zamanda söz alma
 D) Dinleme/izleme yöntem ve tekniklerini kullanma
 E) Dinlediklerinde/izlediklerinde sebep-sonuç ilişkilerini belirleme

4. Genellikle öğretmenler sınıf içerisinde öğrencilerinin birbirlerini daha rahat bir şekilde görebileceği küme hâlinde oturmaları gerektiğine inanırlar.

Öğretmenlerin bu oturma şeklini seçmelerindeki asıl amaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Konuşanın aktif, dinleyenin pasif olduğu bir ortam oluşturmak
 B) Sınıfta işlenen konuların daha iyi anlaşılmasını sağlamak
 C) Öğretmeni daha iyi işitme ve anlamayı sağlamak
 D) Grup içi konuşma-dinleme etkinliklerinin verimini artırmak
 E) Dinleme sırasında zamandan tasarruf etmek

5. **Bir konuşmada dinlemeyi etkileyen faktörlerden hangisi öncelikli olarak dinleyiciye bağlı değildir?**

- A) Konuya ilgi duyma
 B) Dinlemenin öneminin farkında olma
 C) Dinleyicinin bilişsel gelişimi
 D) Dil özelliklerinin bilinmesi
 E) Dinleme süresi

6. **Dinlemeyle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) İşitme, anne karnında gelişmeye başlar.
 B) Bireyin dinleme becerisi ilk başta doğal bir ortamda ailenin ve çevresinin etkisiyle gelişmeye başlar.
 C) Dil eğitiminin temelleri dinleme eğitimiyle atılmaya başlar.
 D) Dinleme esnasında dinleyicinin dinlediğini anlayabildiğini görebilmek için geri bildirim önemlidir.
 E) Kişi işitmek istediğini seçer, anlamlandırır ve tepkide bulunur.

7. Dinleyerek öğrenme sürecinin aşamaları aşağıda karışık şekilde verilmiştir.

- Anlama (öğrenme)
- İşitme
- Sesleri ayırt etme
- Dikkat
- Dinlediğini hafızadaki bilgilerle karşılaştırarak yorumlama

Aşağıdakilerden hangisinde bu sürecin aşamaları doğru biçimde sıralanmıştır?

- a-c-b-e-d
- b-d-c-e-a
- c-d-b-a-e
- d-c-b-e-a
- c-b-d-a-e

8. **Aşağıdakilerden hangisi dinleme kusurlarından değildir?**

- Konuya karşı ilgisizlik
- Uygun olmayan zamanda söz alma
- Konudan kopma ve hayale dalma
- Dinlerken konuşmacıya geri bildirim verme
- Farklı dinleme yöntemlerini kullanma

9. **Aşağıdakilerden hangisi dinleme kusurlarından değildir?**

- Konuşmacının anlattıklarıyla değil, dış görünüşüyle ilgilenme
- Bilinmeyen kelimelere önem verme
- Konuşmacının dikkatini dağıtma
- Ayrıntılara odaklanıp asıl noktayı kaçırma
- Dinlediklerini ön yargıyla değerlendirme

10. **Eğlenme ve zevk almak için yapılan dinleme türü aşağıdakilerden hangisidir?**

- Ayırt edici dinleme
- Etkili dinleme
- Empatik dinleme
- Estetik dinleme
- Eleştirel dinleme

11. **Aşağıdaki uygulamalardan hangisi öğrencilerin dinleme becerilerinin yanı sıra yazma becerilerinin de gelişmesine katkı sağlayabilir?**

- Dikte çalışmaları
- Yol tarifleri
- Yönergeleri takip çalışmaları
- Yemek tarifleri
- Alışveriş problemleri

12. Dinlenende/izlenende geçen kelimeler eş, yakın ya da zıt anlamlarıyla eşleştirilir.

Anlatılan dinleme etkinliği aşağıdakilerden hangisiyle doğrudan ilişkilidir?

- Dinlediklerindeki/izlediklerindeki anahtar kelimeleri fark etme
- Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirleme
- Dinlediklerinin/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu belirleme
- Dinlenenin/izlenenin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarma
- Dinlediklerindeki/izlediklerindeki yardımcı fikirleri/duyguları belirleme

13. **Balık kılıçığı oluşturma etkinliği, aşağıdakilerden hangisiyle doğrudan ilişkilidir?**

- Dinlediklerine/izlediklerine ilişkin karşılaştırmalar yapma
- Kendisini şahıs ve varlık kadrosunun yerine koyarak olayları, duygu, düşünce ve hayalleri yorumlama
- Dinlediklerinde/izlediklerinde yer alan öznel ve nesnel yargıları ayırt etme
- İpuçlarından hareketle dinlediklerine/izlediklerine yönelik tahminlerde bulunma
- Dinlediklerinin/izlediklerinin öncesi ve/veya sonrasına ait kurgular yapma